

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Csizmadia Attila (címe) ügyvéd által képviselt ... Megyei Múzeumok Igazgatósága (címe) felperesnek a dr. Györki Mónika (címe) ügyvéd által képviselt Magyar Televízió Zrt. (1037 Budapest, Kunigunda útja 64.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 1-jén kelt 26.P.25.952/2010/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és arra kötelezi az alperest, hogy 8 napon belül az ... csatorna „...” című műsorában tegye közzé a helyreigazító közleményt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

A le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes által sugárzott MTV ... csatorna napján az „...” című műsorban riportfilmet sugárzott. A riportban közöltek miatt a felperes helyreigazítási kérelmet terjesztett elő alperessel szemben. Az alperes a helyreigazítási kérelemben foglaltak teljesítése elől elzárkózott.

A felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni az alperest, amelyből kitűnik, hogy az alperes az „...” című riportjában valótlanul közölte, hogy ... megyéből az utóbbi 10 év szakmai problémái miatt gyakorlatilag elmenekültek a régészek és ezeken a helyeken nehéz ma még elképzelni, hogyan

fognak megfelelni a helyi múzeumok a beruházók várhatóan egyre növekvő igényeinek. Valóságként kérte annak közlésére is kötelezni az alperest, hogy a felperesnél foglalkoztatott régészek száma az elmúlt 10 évben nem csökkent, a régészek nem szakmai okokból távoztak az intézménytől, így a helyi múzeumok meg tudnak felelni a beruházók egyre növekvő igényeinek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs keresetindítási jogosultsága, tekintettel arra, hogy a műsorban egyáltalán nem került megnevezésre. Érdemben azt adta elő, hogy egyéb sajtónyilatkozatok, illetőleg a felperes igazgatója a Megyei Múzeumok Igazgatóságának Szövetsége által megtartott közgyűlésen maga értekezett arról, hogy milyen indokok miatt távoznak a közalkalmazottak a múzeumokból. Kifogásolta azt is, hogy a közleményben nem szerepelt, hogy 10 év alatt hányan hagyták el a felperesi intézményt, hanem csak arra utaltak, hogy a 10 év szakmai gondjai vezettek ehhez az eredményhez. Kifejtette, hogy a műsorszám a felperes helyreigazítási igényét megalapozó valótlan tényközlést nem tartalmazott.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresete alapos és az alperest arra kötelezte, hogy 8 napon belül az ... csatorna „...” című műsorában szöveges megjelentetés mellett olvassa be az alábbi közleményt.

„HELYREIGAZÍTÁS: ... napi műsorunkban valótlanul állítottuk, hogy a ... megyéből az utóbbi 10 év szakmai problémái miatt gyakorlatilag elmenekültek volna a régészek. Ezzel azt a hamis látszatot keltettük, hogy a helyi múzeum nehezen fog megfelelni a kiemelt régészeti területen beruházni szándékozó várható növekvő igényeinek.

Ezzel szemben a valóság az, hogy a ... Megyei Múzeumok Igazgatóságánál foglalkoztatott régészek száma az utóbbi időben nem csökkent jelentős mértékben, a régészek nem szakmai okokból távoztak, így a múzeumok meg tudnak felelni a beruházók igényeinek."

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 27.000 forint perköltséget, amely a felperesi jogi képviselő munkadíját terhelő áfa-t is magában foglalja.

A le nem rótt kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság hivatkozott a Ptk. 79. § (1) bekezdésére, a Pp. sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó speciális rendelkezéseire, a Pp. 342. § (2) bekezdésére és a 345. § (2) bekezdésére.

Elsődlegesen a felperes keresetindítási jogosultságával foglalkozott és megállapította a sérelmezett közlések és a szöveggörnyezet értelmezése alapján, hogy a felperes - különösen a szakma számára - egyértelműen felismerhető volt, így keresetindítási joga fennállt. Úgy ítélte meg, hogy a felperesre, illetve az

igazgatósága alá tartozó múzeumokra vonatkoztatott azon közlés, hogy a régészek elmenekülnek tőlük, egyértelműen negatív kicsengésű kitétel, amely arra utal, hogy valamilyen hiányosságok miatt a szakemberek jelentős számban hagyták el a múzeumokat és a régészek elvándorlása lehetetlen helyzetbe hozza a felperesi szervezetet. Az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére ennek alátámasztására határozott bizonyítékot nem szolgáltatott, még a felperes terjedelmes okirati dokumentációval igazolta, hogy a régészek száma állandónak mondható és még a közelmúltban sem volt jellemző jelentős elvándorlás. Ezért valótlan volt azon alperesi közlés, hogy a régészek elmenekültek volna ... megyéből, így indokolatlanul vonta le azt a következtetést is, hogy a megnövekedett feladatokat a régészek nem fogják tudni ellátni.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a PK 15. számú állásfoglalás szerint saját hatáskörében megállapított olyan szövegezésű helyreigazítás közzétételére kötelezte az alperest - mellőzve a műsorban el nem hangzott 10 éves csökkenéssel kapcsolatos kitételeket -, hogy az az eredeti beszámolót nem ismerők számára is értelmezhető legyen és megfelelően a sajtó-helyreigazítás kompenzációs céljainak.

A perköltség viseléséről az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az első fokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a sérelmezett riportban elhangzottakat és az így megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le, így megalapozatlanul rendelkezett a helyreigazítási kötelezettségről. Arra hivatkozott, hogy nem tényállásként, hanem feltételesen, közlés formájában hangzott el, hogy kisebb részben ..., főként pedig ... megyéből elmenekültek a régészek, amit a területet jól ismerő riportalany - aki a felperestől távozott - nem osztott, s aki a távozását belső szakmai konfliktusokkal, gondokkal indokolta. Ezen kívül a felperes törvényes képviselője is úgy nyilatkozott a Megyei Múzeumok Igazgatóságainak Szövetsége ... évi közgyűlésén, hogy több régész, illetve szakalkalmazott távozott a felperesi szervezettől. Ezen kívül újságcikkkel is alátámasztásra került, hogy nem állított a műsor valótlanúságot. Rámutatott arra, hogy a felperes által csatolt munkajogi dokumentumok bizonyító ereje vitatható, mivel ezek régészekre vonatkozóan közölnek adatokat, még a régészekhez sorolható szakalkalmazottokról - régész-technikusokról - nem, ezen kívül a dokumentumok csak a felperesre és az általa közvetlenül foglalkoztatott régészekre térnek ki, a helyi múzeumoknál foglalkoztatottakra nem. Vitatta a hamis látszat keltésére vonatkozó ítéleti megállapítást amiatt, hogy ilyen tartalmú tényállítást a riport nem tartalmazott, a riporter szóhasználata értelmezhető volt, mégis téves jelentéstartalmat tulajdonított neki az elsőfokú bíróság. A riport nem állított olyat, hogy a felperesi intézményből jelentős számú régész távozott volna, a többes szám a ... megyei és a ... megyei helyzetre közösen volt értelmezhető. Sérelmezte a való tényekre vonatkozó kötelezést is, mert arra bizonyítás lefolytatására nem került sor. Változatlanul állította, hogy a PK 13. számú állásfoglalásra is tekintettel a felperes

perbeli legitimációval nem rendelkezett, mert a helyi múzeumokra vonatkozó közléseket sérelmezte, de azt nem támasztotta alá - és azt az elsőfokú bíróság sem vizsgálta -, hogy a felperes és a helyi múzeumok között milyen kapcsolat áll fenn. A felperes csak a saját alkalmazásában álló régészek közalkalmazotti jogviszonyára közölt adatokat, arra viszont nem volt adat, hogy a helyi múzeumok milyen számban foglalkoztattak régészeket és ezek közül hányan távoztak és milyen okból. A helyreigazítás közlésének meghatározott módját is kifogásolta.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Rámutatott, hogy a régészek elmeneküléséről szóló sérelmezett részben az alperes tényeket közölt, amelyeket nem tudott alátámasztani. A riportban csak a régészek távozásáról volt szó, nem a régész-technikusokról és más személyzetről. Mivel az összes régészt a felperes foglalkoztatja, ezért a ... Megyei Önkormányzat által fenntartott munkáltató, a becsatolt kimutatása valamennyi ... megyei régészre vonatkozott, és mint a megye egyetlen ilyen intézménye a szakmai hozzáállásról, az elvárásoknak való meg nem felelésről szóló általános kifogások miatt a felperes jogosult volt igényt érvényesíteni.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont következtetése, valamint az így meghozott érdemi döntése jogszerű volt, azzal a másodfokú bíróság is egyetértett a közzététel módjának meghatározásától eltekintve.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőkre mutat rá.

A Ptk. 78. §-ában szabályozott jóhírnév védelme azt kívánja elősegíteni, hogy a társadalom tagjait - akár természetes személyek, akár jogi személyek - valóságos értékük szerint kerüljenek megítélésre, értékelésük objektív valóságnak megfelelő ismereteken alapuljon. Jóhírnevet sértő az olyan valóságot meghamisító tényállások közlése, amely az adott személy objektív értékelését hátrányosan befolyásolja. A hírnévrontás nem csak saját tudomás nyilvánosságra hozatalával valósulhat meg, hanem mástól szerzett értesülés bármiféle módon történő továbbadásával is.

A hírnévrontás elkövethető nyíltan, ki nem mondott célozgatásokkal, utalásokkal is, illetve olyan lényeges körülmények elhallgatásával, hogy ezáltal a valóság meghamisításra kerül.

A jóhírnév sértés megítélése szempontjából a valóságot objektíve kell vizsgálni, annak nincs értékelhető jelentősége, hogy a jogsértő tévedett, jóhiszeműen járt-e el, illetve a közlést közérdekű szempontok indokolták.

A jóhírnevének védelmét az igényelheti, akire nézve a sérelmezett közlés vonatkozik. Az így érintett személy név szerinti megjelölésére nem feltétlenül van szükség, elegendő, ha a körülményekből személye felismerhető. A személyhez fűződő jogsérelem miatt az igény csak személyesen érvényesíthető. Abban az esetben, ha a sérelem jogi személyre vonatkozik, igényérvényesítésre a jogi személy ugyanúgy jogosult, mint a természetes személy, kivéve azokat az eseteket, amelyeknél a védelem a jellegéből adódóan csak természetes személyeket illet meg. A jogi személyek esetén a jogosultság kérdésének eldöntéséhez azt kell vizsgálni, hogy a sajtóközlemény magára a jogi személyre vonatkozik-e és nem annak tagjára, a jogi személy tevékenységével össze nem függő riport.

A jelzett általános szempontok alapján a Fővárosi Ítéltábla is abból indult ki a fellebbezés elbírálásakor, hogy a felperes személye az elhangzottak értelmezésével egyértelműen beazonosítható volt, tekintettel arra, hogy ... megyében a felperes biztosítja a régészek foglalkoztatásának intézményes kereteit. Mint a ... megyében dolgozó régészek munkáltatója a foglalkoztatott régészek mögött álló intézményi háttérre irányuló közlések miatti igény vonatkozásában a felperes perbeli legitimációja nem lehet vitatott, figyelemmel a Ptk. 85. § (1) bekezdésében és a PK 13. számú állásfoglalásban rögzítettekre is.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a PK 14. számú állásfoglalás értelmében a kifogásolt tényállítások valóságtartalmát a sajtószerv köteles bizonyítani még akkor is, ha híven közli más személy nyilatkozatát.

Az alperes az őt terhelő kötelezettségének nem tett eleget. A felperes, mint a ... megyei régészeket foglalkoztató intézmény a régészek alkalmazásáról készített dokumentációjával szemben az alperes nem hivatkozott olyan minden kétséget kizáró bizonyítékra, amely alkalmas lett volna annak alátámasztására, hogy a ... megyei múzeumokból szakmai viták miatt régészek menekültek el és ezáltal veszélybe került az, hogy a helyi múzeumok a megváltozott feltételek miatt eleget tudjanak tenni a beruházók várhatóan egyre növekvő igényeinek.

A másodfokú bíróság nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy a felperes kizárólag a régészekre vonatkozóan csatolt munkajogi tárgyú kimutatást, holott a szakalkalmazottak közé sorolható régész-technikusok is távoztak az intézményekből. A felperes által sérelmezett alperesi közlés kizárólag régészek távozására utalt, így egyéb alkalmazottak távozásáról szóló kimutatás hiánya az alperes által közöltek valóságtartalmának szempontjából egyébként sem lett volna értékelhető, ráadásul a bizonyítás ebben a körben egyértelműen az alperest terhelte. ... felperesi igazgató hivatkozott ...-es közgyűlési felszólalása sem szolgált az alperesi álláspont alátámasztására.

Egyetlen régész álláspontjára való hivatkozás - aki a felperes által is jelzett módon magasabb jövedelem miatt távozott az addig kifogásolt intézményhez - nem alkalmas az alperesi közlés valóságtartalmának alátámasztására, még akkor sem, ha ... régész hosszas dilemmát követő szakmai indokot jelölt meg távozása okául.

A régészek ... megyei múzeumokból való távozásainak okára és módjára vonatkozó valótlanul bizonyult alperesi állításból a köznap értelemben - különösen az átlagnézők számára közvetített jelentéstartalom alapján - a riport egyértelműen arra utalt, hogy az ásatási jog szabályozásának módosulása miatt a helyi múzeumok nem tudnak megfelelni a várhatóan növekvő igényeknek. Ebből következően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a hamis látszat keltése megvalósult a valótlan tartalmú közlésekre alapítottn.

Tekintettel arra, hogy a valótlan tényállítás és a hamis látszat alátámasztására annak megértéséhez a való tények közlése szükségesnek mutatkozott, az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor ennek közlésére is kötelezte az alperest külön erre irányuló bizonyítás nélkül is. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a valótlan tényállításból külön igazolás nélkül is lehetett következtetni arra, hogy amennyiben az eddigiekben nem volt gond az elvárásoknak megfelelő régészeti teljesítményekkel, akkor az engedélyezésben történő változtatás miatt a jövőben sem lehet gond kifejezetten a foglalkoztatott régészek száma miatt.

Az elrendelt helyreigazítás közlésének módjára irányuló alperesi fellebbezésben foglaltakkal a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett.

A Ptk. 79. § (2) bekezdése tartalmazza azt, hogy a helyreigazítási igény megalapozottsága esetén a helyreigazítást milyen módon kell közzétenni. A Ptk. 79. § (2) bekezdése ugyan egyértelmű rendelkezést nem fogalmaz meg, azonban a sajtó-helyreigazítás - mint speciális személyiségvédelmi eszköz - rendeltetéséből levezethető az is, hogy a helyreigazításnak meg kell felelnie annak a követelménynek, hogy gyors és a sérelem jellegéhez igazodó jóvátételt nyújtson. A sajtó-helyreigazítást ebből következően a sérelmezett közléssel azonos módon kell nyilvánosságra hozni. Ennek megfelelően - figyelemmel arra, hogy a perbeli esetben egy televíziós riportban hangzottak el a sérelmezett kitételek - a közzététel módjának meghatározásánál elegendő az a rendelkezés, hogy az alperes abban a műsorban tegye közzé a helyreigazító közleményt, amelyben a sérelmezett közlés is elhangzott. A bírói gyakorlathoz igazodó rendelkezéstől eltérő közzétételi mód meghatározását az alperesi jogsértés jellege nem indokolta.

A másodfokú bíróság mindezeknek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét - a közzététel módjára vonatkozóan - részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta annak helyes indokaira kiterjedően a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően.

A másodfokú bíróság a perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdésére és a 4/A. § (1) bekezdésére, valamint az 1996. évi I. törvény 141. § (15) bekezdésén alapuló 6/1986.(VI. 26.) IM számú rendelet 14. §-ára.

Budapest, 2011. január 25.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Farkas Mária s.k.
bíró

. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő